

Príhovor starostky obce

Vážení občania!

Blíži sa čas vianočný, kedy väčšina z nás po celom roku spomalí, stretne sa so svojou rodinou a spoločne bilancuje, čo všetko prežili za uplynulý rok. Posledné roky poznačené pandémiou nám nepridávajú na nálade, ale skôr pridávajú vrásky na čele. Dovoľm si však povedať, že postupom času sa všetko nové stáva opozera-
ným a človek si zvykne na čokoľvek a tak aj my sme sa naučili žiť s obmedzeniami, nariadeniami a obavy z nepoznaného tiež postupne utíchajú. Testovanie a nosenie rúšok sa stali rutinou. Všetné činnosti, na ktoré sme nemali čas v zhone pandemických dní, sedení krízových štábov a iných urgentných záležitostí sa cez leto postupne dostali do normálnych koľají a tak sa pracovalo a doháňalo zameškané. Som veľmi rada, že bol aj časový priestor na predstavenie našej obce v médiách, prostredníctvom propagačných letákov vydávaných Oblastnou organizáciou cestovného ruchu, v rôznych článkoch a periodikách, ale aj v priestore regionálnych rádii. Rádio Regina našej obci poskytlo priestor na celú reláciu „Zvony nad krajinou“. Okrem publikačnej činnosti sme počas roka pracovali na vypracovávaní projektov a realizácii už schválených projektov. Zrekonštruovali sme strechu autobusovej zastávky, zrevitalizovali

sme viaceré časti obce a vysadili sme kvetinové záhony v spolupráci s firmou Záhrady Liptov. Vymenili sme pôvodné rozvody a reproduktory obecného rozhlasu a budúci rok budeme pokračovať v jeho rozšírení do častí obce, kde je to potrebné. Zrekonštruovala sa cesta pri rodinných domoch číslo 93 - 96, po novom „ulica Klimovská“. V spolupráci s OZ Tatry a OZ Lipa sme vysadili desiatky stromov v aleji popri ceste do Podturne. Rokujeme s Komunitnou nadáciou Liptov, s ktorou by sme chceli aleju udržiavať a doplniť do nej lavičky, odpadkové koše a informačné tabule. S cykloklubom a oblastnou organizáciou Klaster Liptov sme nakúpili ďalší mobiliár do cyklozón. V Račkovej doline pri horskom hoteli Akademik sme osadili nabíjačku na elektrobicykle a v našej obci pribudol stojan na bicykle. Do konca roka by tu mala byť osadená tiež malá stanička s pumpou a rôznym náradím na opravu bicyklov. V jeseni sme niekoľkokrát volali zásahový tím k medveďovi hnedému, ktorý si robil vychádzky cez našu obec.

Hasiči stavajú vianočný stromček

Okrem technickej infraštruktúry a bežnej údržby v obci sme pracovali aj na majetkovoprávnom vysporiadaní pozemkov, aby sme mohli pokračovať v prípravných činnostiach na vypracovanie podkladov pre žiadosti o nenávratné finančné príspevky, kde hlavnou podmienkou je vlastníť nehnuteľnosť alebo pozemok, na ktorom chceme niečo stavať, či už sa jedná o zberný dvor, detské ihrisko, oddychové zóny, osadenie lavičiek, informačných tabulí atď.

Leto bolo krátke, ale doprialo nám krásne slnečné počasie na niekoľko obecných kultúrnych akcií. Jedna z najväčších za posledné roky bola Oslava 100 rokov futbalu v Jamníku, ktorú spolu s nami prišli osláviť aj futbalový funkcionári, zaslúžilí hráči, ktorí reprezentovali našu obec, ale tiež naši priatelia z družobnej obce Jamník na Spiši. Na sklonku leta sme si počas osláv SNP pripomenuli pietnym aktom položenia vencov na hroby padlých z prvej a druhej svetovej vojny a večer členovia DHZ Jamník zapálili slávnostnú vatru. Turistickí nadšenci vyšli aj tento rok na Jamnické plesá. V jeseni bolo pripravené divadelné predstavenie, ale vzhľadom na zhoršujúcu sa pandemickú situáciu sme ho napokon museli zrušiť. Stretli sme sa však aspoň pod stromčekom s tými najmenšími, kde im Mikuláš nechal balíčky a nám starším konečne po celom náročnom roku pripomenul, že sa blížila Vianoce...

Všetkým Vám prajem pozhnané, láskou, šťastím a pokojom naplnené vianočné sviatky prežité v kruhu najbližších. Nech vykročíte tou správnou nohou do nového roku a hlavne nech ste zdraví, nech Vám celý rok nič nechýba a s pokorou a láskou v srdci spolu prežijeme ďalší krásny rok.

Ing. Alena Vlčková
starostka obce

DIGITALIZÁCIA A ELEKTRONIZÁCIA OBCE

Na základe nových platných legislatívnych úprav naše webové sídlo musí prejsť „redizajnom“. Okrem nového vizuálu stránky pribudnú aj ďalšie funkcie. Od novembra je k dispozícii na webovej stránke časť „komunálne služby“, kde si môžete pozrieť vývozy komunálneho odpadu, separovateľné zbery plastov, papiera a skla, ale tiež kedy je otvorené Šinkovište. Dozviete sa tiež kedy sa bude kosiť pred bytovkami a je potrebné preparkovať auto, aby sme Vám ho nepoškodili. Ak sa funkcia osvedčí, dali sme požiadavku na spracovateľa, aby sprístupnil kalendár „komunálnych služieb“ aj do našej mobilnej aplikácie „v obraze“. Preto ak ju ešte nemáte vo svojom mobilnom telefóne, stiahnite si ju a budete mať priamo v telefóne informácie o všetkom, čo sa v obci deje, či už oznamy rozhlasu, kalendár kultúrnych podujatí, oznamy, úradnú tabuľu, fotogalériu a to všetko na jeden klik.

kalendár_komunalni_sluzby_20210501

Horní Město

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Žlté pozadie: Svoz plastů; Modré pozadie: Svoz papíru; Zelené pozadie: Sběrání tráv; Červené pozadie: Komunální odpad

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Žlté pozadie: Svoz plastů; Modré pozadie: Svoz papíru; Zelené pozadie: Sběrání tráv; Červené pozadie: Komunální odpad

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Žlté pozadie: Svoz plastů; Modré pozadie: Svoz papíru; Zelené pozadie: Sběrání tráv; Červené pozadie: Komunální odpad

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Žlté pozadie: Svoz plastů; Modré pozadie: Svoz papíru; Zelené pozadie: Sběrání tráv; Červené pozadie: Komunální odpad

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Žlté pozadie: Svoz plastů; Modré pozadie: Svoz papíru; Zelené pozadie: Sběrání tráv; Červené pozadie: Komunální odpad

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Žlté pozadie: Svoz plastů; Modré pozadie: Svoz papíru; Zelené pozadie: Sběrání tráv; Červené pozadie: Komunální odpad

• Ilustračná fotografia dizajnu

OBEČNÉ ZASTUPITEĽSTVO A ROZPOČET NA ROK 2022

Prerokovanie návrhu rozpočtu na rok 2022 a výhľadové roky 2023 a 2024 sa uskutočnilo na rokovaní Obecného zastupiteľstva 30.11.2021. Návrh rozpočtu bol zverejnený 15 dní na webovej stránke obce, úradnej tabuli a v tlačenej verzii na obecnom úrade k nahliadnutiu a pripomienkovaniu. Rozpočet je schválený ako vyrovnaný. Žiadosť o dotáciu z rozpočtu obce si podali DHZ Jamník, OŠK Jamník, Zväz chovateľov a Centrum voľného času Liptovský Hrádok. Chceli by sme v obci na polovičný úväzok zamestnať niekoho na správu budov a údržbu, takže v prípade, že by ste mali záujem, alebo viete o niekom zodpovednom, v prvom rade z našej obce, ozvite sa nám prosím na obecný úrad.

V investičnej oblasti sú na budúci rok naplánované nasledovné akcie: vybudovanie kamerového systému pre bezpečnosť občanov a chránenie majetku obyvateľov a obce, rozšírenie obecného rozhlasu, oprava verandy na kultúrnom dome, výmena strechy kultúrneho domu, výmena časti kotlov v bytových domoch, osadenie hracích prvkov a prvá fáza budovania detského ihriska v areáli OŠK, rekonštrukcia sociálnych zariadení a priestorov pre vybudovanie obecnej posilňovne v budove OŠK. V prípade úspešnosti podaných projektov nás čaká rekonštrukcia a intenzifikácia ČOV, nákup vybavenia obecného úradu, rekonštrukcia vykurovania a elektroinštalácie na obecnom úrade.

A. V.

VEDELI STE ŽE...

Narodenie dieťaťa je pre každého výnimočným okamihom v živote. Pre matku, resp. rodičov, však znamená niekoľko ohlasovacích povinností voči štátnym orgánom. Tie sú dôležité aj z hľadiska možnosti čerpania rôznych príspevkov zo strany štátu. Jednou z povinností je nahlásenie dieťaťa na príslušný obecný úrad. Adresa dieťaťa sa automaticky zapisuje na adresu matky, ale zmeniť sa to dá na základe žiadosti, ktorú prinesiete na obecný úrad. Na zápis dieťaťa je potrebné priniesť:

1. rodný list dieťaťa,
2. občianske preukazy rodičov.

Na druhej strane v prípade úmrtia Vášho blízkeho, je potrebné doložiť na obecný úrad oznámenie o úmrtí a žiadosť o umiestnenie pozostatkov. Na základe žiadosti obec povolí vybudovanie nového hrobového miesta, ak sa rodina nerozhodne uložiť pozostatky do existujúceho hrobu. Následne s pozostalou rodinou bude uzavretá zmluva na nájom hrobového miesta. Všetky potrebné tlačivá a informácie nájdete v platnom "VZN prevádzkový poriadok pre pohrebisko na území obce Jamník".

ODPADY

OZNAČENIE ODPADOV

Nie každý plast patrí do žltej nádoby na triedený odpad. Preto uvádzame zoznam piktoqramov a značiek, ktoré môžete na jednotlivých polovýrobkoch a výrobkoch nájsť a ktoré vám môžu pomôcť rozoznať o aký plast ide. Nezabúdajte však, že je potrebné dodržať tiež čistotu vyseparovaných plastov, ktoré končia vo vašej zbernej nádobe na plast. Majte na pamäti, že plasty od vás idú ďalej na triediacu linku. Tu sa manuálne dotriedujú a všetci si isto vieme predstaviť nie veľmi vábnu vôňu napríklad 3 týždňových neumytých teglikov od jogurtov, nehovoriac o plesniach, v ktorých musia celý deň ľudia na linke pracovať. Tak budme ohľaduplní a zamyslime sa predtým, ako vhodíme plasty do svojej nádoby, že proces ich spracovania ešte pokračuje.

Prosíme všetkých občanov, aby pred vhođením odpadu do jednotlivých nádob na separovanie zvážili a prečítali si, na čo je daný kontajner alebo zberová nádoba určená. Stáva sa nám, že obsah nádob na separovaný odpad a nádoby na zber olejov pri bytových domoch máme znehodnotený komunálnym, biologickým, alebo kuchynským odpadom a teda sa nám z toho stáva opäť komunálny odpad. Prosím neznehodnocujte prácu a úsilie ostatných občanov!

Čo patrí do triedeného zberu papiera:

noviny, časopisy, zošity, reklamné letáky, plagáty, kartóny a papierové obaly, kancelársky a skartovaný papier a pod.

Čo patrí do triedeného zberu skla:

nevrätne obaly zo skla z alkoholických a nealkoholických nápojov, sklenené nádoby, tabuľové sklo z okien a dverí (väčšie množstvo patrí na zberný dvor), sklenené črepy a pod.

Čo patrí do triedeného zberu plastov, kovových obalov a nápojových kartónov:

- stlačené alebo zošliapnuté plastové obaly z potravín, igelitové a mikroténové vrecká, baliace fólie, obalový polystyrén, obaly z pracích prostriedkov, kozmetiky, kelímky z jogurtov, obaly z CD,
- kovové obaly, konzervy, alobal,
- stlačené nápojové kartóny z mliečnych výrobkov a nápojov.

Aj pri spoločnom zbere plastov, kovových obalov a nápojových kartónov je potrebné, ak je to možné, oddeliť od seba rôzne materiály. Napríklad hliníkové viečko z plastového kelímka v prípade obalu z jogurtu.

Zoznam piktoqramov. Zdroj: www.envipak.sk

ČIERNE SKLÁDKY

Neutíchajúci problém čiernych skládok pretrvával aj tento rok. Cez leto a v jeseni boli na náklady obce zlikvidované a vyvezené rôzne skládky stavebného odpadu z celého katastra našej obce. V jeseni naši obyvatelia pán Marek Lisý a Ing. Sandra Popelářová vyčistili čiernu skládku rôznych plastov a častí z automobilov.

V spoločných veľkoobjemových kontajneroch na triedený odpad sa nachádzali veci, ktoré do nich nepatria (použité plienky, telá domácich zvierat, kože a vnútornosti z hospodárskych zvierat, perie...). V prípade znehodnotenia vytriedeného odpadu v nádobách nám vývozová spoločnosť tento odpad započíta do komunálneho odpadu a teda sa nám zvyšuje poplatok za jeho vývoz a likvidáciu a tiež sa nám negatívnym spôsobom upraví koeficient separovanosti, na základe ktorého sa budúci rok budú účtovať poplatky za odpady pre našu obec.

A. V.

Čierna skládka stavebného odpadu

Koža z ovce v separovanom odpade

ČISTENIE TOKU JAMNÍČEK

Na konci októbra sme v spolupráci s OZ TATRY a OZ LIPA – Liptovskí aktivisti čistili náš Jamníček a jeho okolie. Vyčistili sme úsek od bývalého lyžiarskeho vleku smerom na Podtureň až k hranici katastra pod zvernicou. Nazbierali sme dva vozíky odpadu rôzneho druhu, najviac a najhoršieho odpadu bolo v priestore priamo pod čističkou odpadových vôd. Nedoniesol ho tam Jamníček, ale bol to zámerne vyvezený odpad zo staršieho obdobia.

Chcem poďakovať obom OZ, ktoré akciu spropagovali a zabezpečili aj odvoz vyzbieraného odpadu ku kontajnerom. Veľká vďaka patrí aj všetkým zúčastneným a teší ma, že pri čistení i výsadbe stromov v rámci projektu Liptovské stromoradia nám z našej obce pomáhajú mladí študenti Šimon Tomčík, Dominik Helebrant, Andrej Knapčok a Martin Balún. Verím, že budúci rok budeme pokračovať v čistení prostredia aj výsadbe stromov a budeme radi za Vaše návrhy a pomoc.

V. V.

Dobrovoľníci a aktivisti OZ Tatry a Lipa spolu s nazbieraným odpadom z okolia Jamníčka

ZBER ODPADOV A ŠINKOVIŠTE

V priebehu leta a jesene sa niekoľkokrát zbieral nebezpečný odpad. Elektroodpad nám vyvážala firma Ekoray a nepoužité farby a riedidlá firma Detox. V prípade, že ste nepriniesli nebezpečný odpad v termíne vývozu, dajte vedieť na obecný úrad a my vám ho uskladníme do najbližšieho vývozu. Správajme sa ekologicky a neznečisťujme si naše okolie! Do konca roka, ak to bude možné, sa bude vyvážať ešte vyzbierané štatstvo. Veľkoobjemový odpad sa bude vyvážať už len na jar budúci rok.

Šinkovište bolo otvorené v jeseni takmer každú sobotu až do polovice novembra. **Aktuálne sa brány Šinkovišta otvoria až na jar. Presný dátum bude uvedený na stránkach obce a vyhlásený obecným rozhlasom.**

Vývoz nebezpečného odpadu

Chceli by sme prejsť aj s vašou pomocou na vhodnejšie triedenie komunálneho odpadu na cintoríne. Za tento rok sa vyviezli dva veľkoobjemové kontajnery zmesového odpadu. Preto prosím zvážte, čo kupujete na hroby svojich blízkych a či nevieme kúpou ekologických produktov a znovupoužitím napr. kahancov alebo iných vecí zamedziť vytváraniu ďalších odpadov. Na cintorín bude budúci rok umiestnený kontajner na plasty, je však potrebné, aby ste do neho vhadzovali len očistené plasty.

Čistenie stojiska na odpad na cintoríne

ZBERNÉ NÁDOBY NA PAPIER

Na konci roka 2021 prípadne v prvom kvartáli roku 2022 bude obec odovzdávať občanom, vlastniacim nehnuteľnosť a platiacim poplatok za odpady, nádobu na triedený zber papiera. Jedná sa o tretiu fázu zmeny odpadového hospodárstva v obci. Občania už dostali kompostéry, žlté nádoby na plasty a aktuálne sa rozďajú modré 120 l nádoby na zber papiera. Po dohode s vývozovou a zberovou spoločnosťou budú veľké 1100 l modré nádoby zo spoločných stojísk odstránené. Všetky termíny o zmene spôsobu vývozov vám budú komunikované prostredníctvom rozhlasu a oznamov na úradnej tabuli a webovom sídle obce www.jamnik.sk.

ČISTIAREŇ ODPADOVÝCH VÔD (ČOV)

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví schvaľuje cenové rámce, v ktorých sa môže hýbať prevádzkovateľ ČOV s poplatkami za spracovanie a likvidáciu odpadových vôd. Na základe týchto rámcov boli určené aj naše ceny za stočné. Tento rok sa schválila nová cena 0,78 eur/m³, čo je len minimálny nárast. Náš poplatok je o polovicu menší v porovnaní s okolitými čistiarňami a Liptovskou vodárenskou spoločnosťou. Avšak v prípade, že budú neustále rásť náklady na údržbu a prevádzku ČOV, ÚRSO nám tieto náklady premietne do cenovej regulácie a budeme musieť rapídne navýšiť ceny.

Preto vás vyzývame, aby ste boli zodpovední. Máme zavedené denné čistenie vstupných hrablic, kde sa zachytávajú najväčšie nečistoty, no aj napriek tomu nám tento rok trikrát zhorel motor, ktorý slúži na miešanie splaškov pri spracovaní. Bolo to spôsobené nadmerným znečistením motora veľkými pevnými časticami, ktoré sa nám dostávajú do odkalovacích nádob. **Preto prosím nevhadzujte do splaškovej kanalizácie a svojich toaliet vlhčené utierky, dámske hygienické vložky, detské plienky, oleje a tuky z varenia a nespotrebované potraviny, handry, oblečenie, vlasy a iné predmety, ktoré znefunkčujú náš kanalizačný systém a ČOV.**

A. V.

ÚDRŽBA A REKONŠTRUKCIE V OBCI

REKONŠTRUKCIA EXISTUJÚCEJ SIETE OBECNÉHO ROZHLASU

Po prvej fáze modernizácie obecného rozhlasu, kde sme vymenili ústredňu a zosilňovač, spolu s novým softwérom na plánovanie hlásení obecného rozhlasu, ktorý nám umožňuje správy nahráť vopred a hlásenia uskutočniť aj v čase, keď sa na obecnom úrade nikto nenachádza ako napr. víkend, prišla na rad druhá fáza. Druhá fáza modernizácie obsahovala preskúmanie aktuálnych rozvodov a funkčnosti reproduktorov, na základe čoho sa zistilo, že je potrebné vymeniť celú kabeľáž obecného rozhlasu a jednu tretinu reproduktorov. V septembri a októbri sa teda pristúpilo k výmene potrebných častí prostredníctvom odborných pracovníkov. Nevymenené reproduktory, ktoré majú svoju životnosť ešte pár rokov, budeme individuálne meniť a

Montáž reproduktorov Roman Straka.

dopĺňať len v prípade vypovedania funkčnosti, keďže odborníci v tejto oblasti konštatovali, že niektoré reproduktory nám vydržia ešte minimálne 5 rokov. V prípade, že by vo Vašej časti obce bol nejaký problém, prípadne by bolo treba doplniť reproduktor z dôvodu nedostačujúcej počutelnosti, dajte nám prosím vedieť na obecný úrad. Po kompletnej rekonštrukcii existujúcej siete rozhlasu chceme budúci rok pristúpiť k rozšíreniu siete miestneho rozhlasu hlavne do bočných ulíc, v ktorých aktuálne rozhlas nemáme a nie je ho počuť ani z hlavných vetiev. Okrem hardverovej vybavenosti by sme chceli zaviesť aj službu sms rozhlas. Ak máte záujem o prijímanie oznamov z obecného rozhlasu prostredníctvom sms, nahláste si prosím svoje telefónne číslo na obecný úrad a pridte si podpísať formulár o spracovaní osobných údajov a v prípade oznamov v obecnom rozhlase môžete byť informovaní aj touto formou. Potrebujeme zistiť, či by bol o takúto službu adekvátny záujem. **A. V.**

Výmena existujúcej siete obecného rozhlasu.

REKONŠTRUKCIA ULICE KLIMOVSKÁ

Program
rozvoja vidieka SR
2014-2020

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka:
Európa investuje do vidieckych oblastí

Už v roku 2019 sme sa zapojili do výzvy MAS Horný Liptov, kde sme žiadali o podporu pri rekonštrukcii ulice Klimovskej. Bola to pre nás jediná voľba, keďže táto cesta bola najlepšie majetkovoprávne vysporiadaná a vzhľadom na obmedzený limit dotácie to bola najefektívnejšia varianta. Výška schválenej dotácie z Poľnohospodárskej platobnej agentúry (PPA) bola 30 tisíc eur a povinná bola 5%-ná spoluúčasť z rozpočtu obce. Vzhľadom na kompletný rozpočet stavby a vysúťaženie cenu vo verejnom obstarávaní bola spoluúčasť vyššia a to v sume 10 810,39 eur. Trvalo skoro 2 roky kým prešla žiadosť všetkými kontrolami a hodnotiacimi komisiami v PPA.

Pôvodný stav miestnej komunikácie.

Začiatkom tohto roku prišlo rozhodnutie PPA o podporení nášho projektu v plnej výške a tak sme čakali na podpis zmluvy. Po podpise zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (NFP) sa v septembri 2021 začalo s rekonštrukčnými prácami. Na stavbe boli pravidelné stavebné kontroly. Počasie nám nie vždy prialo a tak aj občania príľahlých nehnuteľností sa museli obrnúť trpezlivosťou, za čo im ďakujeme. Trvalo 44 dní a mohli sme sa prejsť po novorekonštruovanej ceste. Na záver sa doplnil ešte jeden

odvodňovací žlab, ktorý v pôvodnom projekte nebol zapracovaný, avšak vzhľadom na kontroly počas stavebných prác ukázali, že je potrebné zviezť dažďovú vodu aj z hlavnej cesty III. triedy, ktorá by mohla zaplavovať vrchnú časť miestnej komunikácie a spôsobovať problémy okolitým rodinným domom. Stavbu realizovala firma Cestné stavby Liptovský Mikuláš.

A.V.

Odstránenie kufra a zrovnanie podlažia.

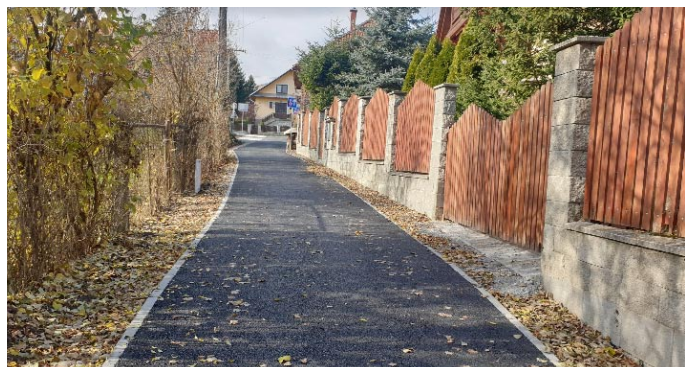
Uloženie potrubia dažďovej kanalizácie.

Úprava podlažia, betónovanie obrubníkov.

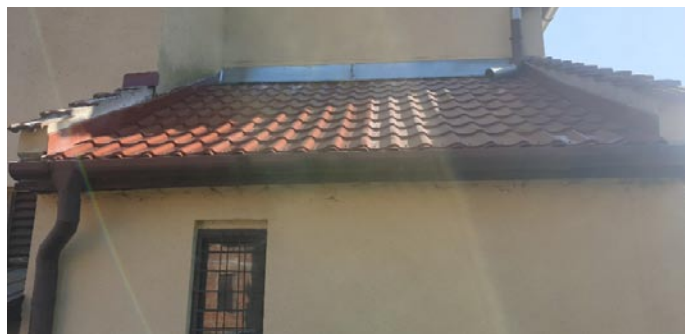
Nový asfaltový koberec – horná časť cesty.

Stav po rekonštrukcii miestnej komunikácie.

OPRAVA STREŠNEJ KRYTINY SKLADU

Počas výdatných dažďov sa čoraz častejšie opakoval problém so zatekaním vody do príručného skladu vedľa obecného úradu. Stará škridla doslúžila a bola vymenená za plechovú krytinu s výzorom škridle. Doplnené boli tiež lemovania atiky, ktoré pri škridly chýbali, upravený bol zvod vody z hlavnej strechy budovy a vymenené poškodo-

Oprava strechy skladu pri OcÚ.

Osadená nová nabíjačka na elektrobicykle pri horskom hoteli Akademik, Račková dolina

Oprava strechy autobusovej zastávky.

né drevené časti krovu. Opravy vykonali Miroslav Vlček a Emil Drugaj s pomocou dobrovoľníkov (J. Jozefček, P. Matejček, Š. Kôpka, M. Handrk). Suchý sklad môžeme opäťovne využívať.

V jeseň sme využili pekné počasie a v spolupráci s Dušanom Spišekom bola vymenená strecha autobusovej zastávky. Budúci rok, by sme chceli opraviť a natrieť zvyšok zastávky.

Počas letnej sezóny sme v spolupráci s Klastrom Liptov osadili nabíjačku na ebiky pri horskom hoteli Akademik v Račkovej doline. Sme radi, že aj napriek ťažkej situácii v gastro a hotelovej oblasti počas COVID opatrení, hotely v našom katastri sa nevzdávajú a čas, kedy boli prevádzky zatvorené využili na obnovenie zariadenia, inštaláciu nových zariadení, ktoré v budúcnosti budú môcť využiť všetci návštevníci hotela, ale aj turisti a cyklisti.

ÚPRAVA ZELENÉ A VEREJNÝCH PRIESTRANSTIEV

K studni na Pahôrku pribudol ďalší prvok zostavy od-dychovej zóny pre cyklistov a to nový stojan na bicykle. Spolu s Klastrom Liptov a Cykloklubom bude osadená aj pumpa na dofúkanie pneumatík a príručné náradie na opravu bicyklov.

Osadenie cyklostojana.

Úprava terénu a výsadba zelene pri studni.

Niekoľkokrát sme sa pokúšali vysadiť kvetinový záhon okolo studne, kde sa na jar vykopal pne a pozostatky starých stromov. Vždy však boli rastliny pošliapané a znehodnotené. Pristúpili sme teda k osadeniu obrubníkov, ktoré slúžia na ochranu vysadeného kvetinového záhonu. Boli tiež osadené kamenné „šlapáky“, ktoré vytvorili spevnený chodník k lavičkám a informačnej tabuli.

Počas leta sa pracovalo na prvotnej fáze skrášlenia okolia obecného úradu. Urobili sa 3 časti. Prvá pozostávala z chodníka k pamätníku padlých z 1. a 2. svetovej vojny a kvetinovej výsadby v tesnej blízkosti pamätníka.

Revitalizácia okolia pamätníka pred OcÚ.

Druhá časť bolo odkopanie spodnej strany brehu, kde sa vysadili rôznofarebné kríky a ruže a tretia časť bola sprístupnenie starej studne.

Aj okolie autobusovej zastávky dostalo nový šat. Boli tu vysadené kvety aj okrasné kríky a okolie zastávky bolo vysypané štrkom, kde bude budúci rok umiestnený nový odpadkový kôš na všetky zložky triedeného odpadu.

Najmä počas dažďov v jesenných obdobiach, ale aj na jar, keď sa topí sneh a ľad a steká nadmerné množstvo vody z polí aj cez našu obec, sa stávalo, že časť svahu pod parkoviskom pred školou sa pravidelne zosúval. Aby sme predišli poškodeniu parkoviska, v auguste sa me-

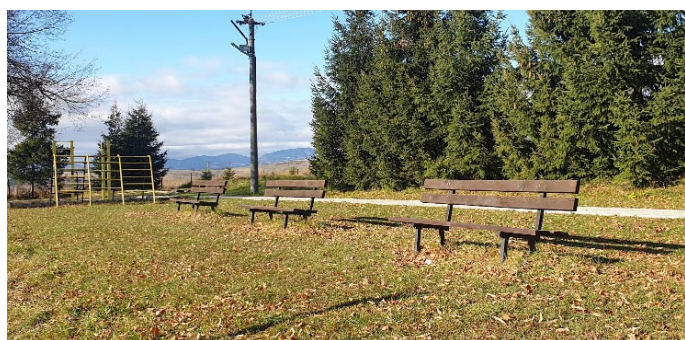
Kvetinová výsadba pri vstupe do hasičskej zbrojnice a úprava okolia studne.

Spevnenie brehu pod parkoviskom pri škole

Pôvodný stav hracích prvkov a lavičiek, pred opravou – prehnuté a polámané drevené časti

Opravené a namaľované lavičky a hľadáčky na futbalovom ihrisku.

mi odkopalo z brehu pod parkoviskom a umiestnila sa tu spevňujúca mreža, ktorá sa prekryla fóliou a jutovou sieťou, do ktorej boli zasadené pôdopokryvné rastliny, ktoré by ju mali postupne prerásť a tak pomôcť spevniť túto plochu. Všetky práce na zveladení zelene v obci boli robené v spolupráci s firmou Záhrady Liptov a našou obyvateľkou pani Evou Fašánokovou.

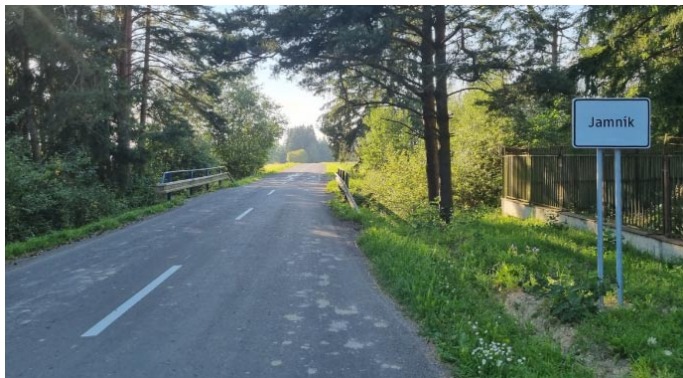
Údržbové práce prebiehali aj v areáli OŠK. Obec nakúpila materiál a vďaka šikovným rukám Dušana Spišeka a našich športovcov boli opravené a namaľované hľadáčky, kolotoč a lavičky na futbalovom ihrisku.

A.V.

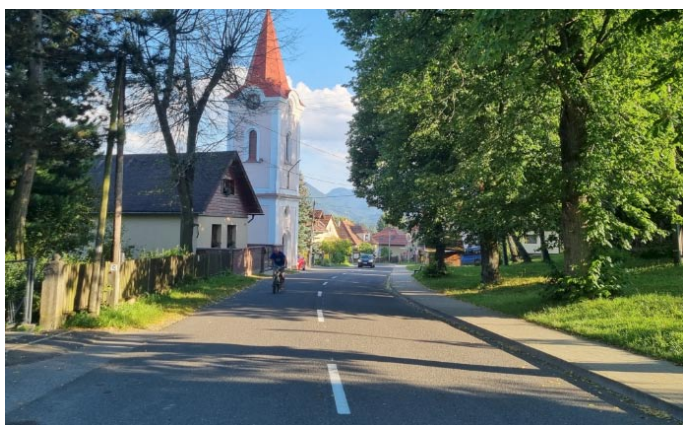
NOVÉ CESTNÉ ZNAČENIE V OBCI

Posunula sa tabuľa začiatku a konca obce od Mokrade, kde by mala v najbližších rokoch začať výstavba novej IBV Jamnická vyhládka.

Vrámcí zlepšenia bezpečnosti cestnej premávky Správa ciest Liptovský Mikuláš vyznačila stredové čiary na ceste III. triedy, ktorá prechádza cez našu obec.

Preloženie tabule obec Jamník – príprava pre rozširovanie zastavaného územia obce – IBV Jamnická vyhládka

Nové dopravné značenie prechádzajúce cez obec.

Správa ciest po niekoľkoročných odkladoch, na základe nášho nepretržitého urgovania, realizovala zdvihnutie kanalizačných poklopov na ceste III. triedy smerom k poľnohospodárskemu družstvu Agria. Kanalizačné poklopy boli v roku 2017 pri pokládke nového asfaltového koberca zaasfaltované, čím bol znemožnený prístup do našej obecnej kanalizácie v prípade potreby vykonania údržby alebo opravy.

Sprístupnenie kanalizačných poklopov na ceste III. triedy smer ku poľnohospodárskemu družstvu Agria.

K bezpečnosti vodičov by malo tiež prispieť nové zrkadlo, ktoré bolo osadené v tiahlej zákrute pred obecným úradom.

A.V.

Osadenie dopravného zrkadla pred OcÚ pre zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky.

DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR

Členovia DHZ Jamník sa počas celého roka starali o pravidelné kosenie cintorína, likvidáciu spadnutých stromov v obci, pomáhali obci pri údržbových prácach opraviť strechu obecného úradu, keď počas výdatných jesenných dažďov začalo tiecť do obecného úradu.

Spadnuté stromy v obci zlikvidované našimi dobrovoľnými hasičmi

Hasiči sa zapojili aj do pátracej akcie po 2 nezvestných osobách v Liptovskom Jáne a Závažnej Porube.

100 ROKOV OD VZNIKU DOBROVOĽNÉHO HASIČSKÉHO ZBORU V LIPTOVSKOM PETRE

V piatok 13. augusta boli členovia DHZ Jamník a vedenie obce pozvaní na slávnostnú akadémiu pri príležitosti 100 rokov od vzniku DHZ v Liptovskom Petre. Počas akadémie boli odovzdané nášmu zboru upomienkové plakety a ďakovný list za dlhoročnú spoluprácu.

Na druhý deň dopoludnia sa konal slávnostný sprievod obcou Liptovský Peter, ktorý bol ukončený na ihrisku, kde sa uskutočnila netradičná súťaž, na ktorej nás reprezentovali I. Borsík, E. M. Porubiaková, M. Pavkovček a M. Spišek. Naši hasiči v súťaži skončili na 7. mieste.

Prevzatie ocenenia DHZ v Liptovskom Petre

Hasičská súťaž v Liptovskom Petre

VÝROČNÁ SCHÔDZA DHZ

V piatok 2.7.2021 sa v telocvični OŠK, s oneskorením kvôli pandémie, konala výročná schôdza DHZ Jamník, na ktorej sa za prítomnosti starostky obce Ing. Aleny Vlčkovej a okresného delegáta p. Matúša Chrupku prerokovali všetky potrebné veci týkajúceho sa uzavretia roku 2020. Predsedom DHZ bola prednesená správa o činnosti za uplynulý rok a rozdiskutovali sa nové plány a činnosti na rok 2021. Starostka obce poďakovala za fungovanie dobrovoľného hasičského zboru počas predchádzajúceho roku, požiadala členov o spoluprácu pri drobných údržbových prácach v obci a kosení cintorína. Informovala tiež, že prebiehajú rokovania s Múzeom Liptovskej dediny v Pribyline o umiestnení starého hasičského vozidla do areálu skanzenu v Pribyline, avšak len za podmienok, že nepôjde o odpredaj toho vozidla, ale len o zapožičanie. Taktiež požiadavka obce bola, aby múzeum vozidlo počas expozície zastrešilo a bolo označené, že pochádza z obce Jamník. Zo strany múzea by sa robili pravidelné údržbové práce technikmi, aby bolo vozidlo v dobrom stave. Členovia DHZ sa na záver schôdzy uzniesli na pláne činnosti v roku 2021.

A. V.

Členovia DHZ Jamník na výročnej schôdzi

OBECNÝ ŠPORTOVÝ KLUB

Aj v tomto roku šport výrazne ovplyvnila pandémia Covid-19. Všetky súťaže boli do konca mája pozastavené. Náš klub tento čas využil na prípravu osláv 100. výročia futbalového klubu v obci. V mesiaci máj sme aj s pomocou Ing. Mariána Lazára dokončili zateplenie východnej a

južnej strany sociálnej budovy. Pod tribúnou sa zrekonštruovalo schodište. Počas letnej prestávky športovci na štadióne každú sobotu organizovali brigády, na ktorých sme pripravovali areál na oslavy.

V auguste sa po uvoľnení opatrení mohol šport znovu vrátiť na športoviská. Aj v tomto ročníku máme v súťažiach prihlásené tri futbalové a tri stolnotenisové družstvá.

Spoločné mužstvo dorastu OŠK Jamník a TJ Vavrišovo. Zľava: Marián Pavkovček, vedúci mužstva, Juraj Čatloš, Andreas Švec, Ján Haluška, Michal Kuchárik, Mário Pavkovček, Filip Šimovček, Andrej Drugaj, Peter Šiška, Patrik Gajdoš, Milan Gajdoš, tréner a Patrik Pavkovček.

Rekonštrukcia a úprava štadióna pred oslavami 100. výročia futbalu v obci

KULTÚRNE PODUJATIA

STAVANIE MÁJA

V sobotu 22.05.2021 „na Ducha“ po niekoľko týždňových dažďoch sa aj počasie umúdrilo a usmialo sa na dobrovoľných hasičov z Jamníka, ktorí od rána zdobili obecný máj. V poobedňajších hodinách sa obyvatelia stretli na námestí pred kultúrnym domom, kde dobrovoľní hasiči ukázali svoju obratnosť a zdatnosť a postavili tohtoročný máj, ktorý sa hrdo týčil nad strechami okolitých domov. Obyvatelia sa následne pri hudbe zabavili, porozprávali a až pod rúskom tmy sa rozprchli do svojich domovov. **A. V.**

Partia dobrovoľných hasičov a hasičiek, ktorí stavali máj. Skromné občerstvenie, ktoré sa zišlo pri stavaní mája.

OSLAVY 100 ROKOV FUTBALU V OBCI

Tento rok sme oslávili 100 rokov založenia futbalového klubu v Jamníku. V roku 1921 vznikli v Liptove viaceré futbalové kluby – vo Važci, Vavrišove a v Palúdzke. V snahe dôstojne osláviť takéto ojedinelé výročie sme v našej obci nechceli nič nechať na náhodu a na dôstojný priebeh osláv sme sa poctivo pripravili. Organizačný výbor osláv v zložení: Peter Pavkovec, Pavel Dzuriak, Ing. Alena Vlčková a PhDr. Peter Vítek sa začal schádzať už v januári tohto roku. Od počiatku sme riešili najmä prípravu jubilejnej publikácie, ktorá by hlavne obrazovo dokumentovala dejiny futbalu v obci za 100 rokov. Dôsledne sme nanovo preskúmali dôležité medzníky, hľadali sme zabudnuté mená na starých fotografiách, ale snažili sme sa aj vyhľadať staré fotografie u rodinných príslušníkov bývalých aktívnych členov telovýchovy v obci. Naša snaha bola úspešná a podarilo sa nám získať nielen množstvo starých fotografií, ale aj množstvo zaujímavých údajov, ktoré sme využili pri príprave publikácie. Nemalé množstvo času sme venovali aj pri grafickej príprave, keď bolo potrebné správne fotografie zaradiť do

Slávnostné prestrihnutie pásky zrekonštruovaného športového areálu

textu, popísať mená na fotografiách a snažiť sa na nikoho pri finálnych prípravách nezabudnúť.

Druhá fáza príprav pokračovala po odovzdaní pripravenej publikácie do tlače. Bolo potrebné najprv určiť kritériá pre udelenie ocenení. To bolo najväčším problémom, lebo v rámci telovýchovy v minulosti pracovalo množstvo

Mužstvá starých pánov potvrdili svoju hru, že ešte nepatria do starého železa

Ocenení športovci pred javiskom

Knihu o 100-ročnici futbalu v Jamníku privítali do života autori spolu s dlhoročným reprezentantom obce, ale aj sponzorom klubu Ing. Dušanom Hricom

zaniatených dobrovoľníkov a reprezentovalo nás množstvo hráčov. Pri takomto množstve sme vedeli, že niektorí z nich, ktorí ocenení nebudú, sa môžu cítiť nedocenení. No kritériá boli nastavené presne a vyšlo z toho viac ako 30, ktorí dostali od obce a klubu pamätné plakety. Nasledovalo zadanie pre objednávku všetkých potrebných predmetov pre ocenených a reklamných predmetov. Bolo potrebné naplniť program a osloviť firmy na ozvučenie a zabezpečenie občerstvenia. Chceli sme, aby sa u nás dobre cítili aj naši hostia zo spišského Jamníka. Privítali sme ich u nás po 5 rokoch, keďže sme si tento rok pripomenuli zároveň aj 55. rokov družby so spišským Jamníkom.

Záver príprav tvorila príprava programu spolu s moderátorkou celej akcie Mgr. Karin Stanovou. Na chvíľu si organizátori oddýchlí, keď nám vytlačili plagát s podrobným programom a boli potvrdení zvukári, vystupujúci, občerstvenie, ubytovanie a strava pre hostí, atď. V piatok pred oslavami si športovci pripravili ihrisko a od rána sa pripravovala sála, výzdoba, ozvučenie. Prípravy sa ukončili vo večerných hodinách, keď výbor urbárskeho spoločenstva nakrájala mäso a cibuľu na guláš z diviny.

Nastal deň, na ktorý sme sa pol roka pripravovali. Sobota 31. júla ráno nám však všetkým priniesla veľmi nemilé prekvapenie. Zobudila nás búrka a prudký dážď, ktorý s malými prestávkami kropil smädnú a horúčavami skúšanú zem celé dopoludnie. Objednané šmykačky a rôzne atrakcie pre deti nám nakoniec kvôli počasiu ani nedoviezli. Aj napriek tomu prípravy na akciu pokračovali. Gulážnícky urbársky tím pod vedením Pavla Ďuriša a Jána Vyšného pripravil viac ako 260 porcií gulášu. Aj naši obecní krčmári od rána pripravovali šenk, aby bolo dostatok najmä piva, kofoly či niečoho tvrdsieho. Zvukári predchádzajúci deň postavili pódium a od rána pripravovali ozvučenie. Všetci pozerali na oblohu a do mobilov, aby zistili, či a kedy prestane pršať. A okolo obeda sa tak stalo, prestalo pršať a čoskoro sa na nás všetkých usmialo aj slnko.

Postupne sa naplňal štadión hosťami, medzi ktorými dominoval spišský prízvuk našich milých hostí zo spišského Jamníka. Niektorí z nich prišli už počas predchádzajúceho dňa. Oslavy sa tak začali slávnostným prestrihnutím pásky zrekonštruovanej budovy a športového areálu. Úlohy moderátorky sa výborne zhostila Mgr. Karin Stanová, ktorá

Celý kultúrny program vhodne svojim vystúpením doplnilo vystúpenie ľudovej hudby z Liptovského Hrádku

privítala prítomných a odovzdala slovo starostke obce Ing. Alene Vlčkovej a potom Ing. Františkovi Pavlovi, starostovi spišského Jamníka. Po prestrihnutí pásky nasledoval zápas starých pánov obidvoch Jamníkov. Aj počas zápasu prichádzali ďalší hostia. Pozvaní hostia mali svoju zónu v klubovní telovýchovy, ale najviac ľudí sa sústreďovalo na prebiehajúci zápas. Po jeho skončení sa mohla začať najdôležitejšia časť osláv – slávnostná akadémia, v rámci ktorej sme ocenili zaslúžilých členov telovýchovy a poďakovali sa im za všetko, čo pre šport v Jamníku urobili. Pri tejto príležitosti prevzal klub aj ocenenie z rúk funkcionárov Liptovského futbalového zväzu. Slávnostná akadémia sa ukončila odovzdaním upomienkových predmetov družobných obcí. Vzájomne si ich odovzdali prítomní starostovia obidvoch Jamníkov.

Vystúpenie folklórneho súboru Cindruška

Publikácia k oslavám a pamätný pohár

Program pokračoval priateľským zápasom „A“ mužstiev obidvoch Jamníkov. Bolo to ozajstné derby. Húževnatý a oduševnený výkon obidvoch tímov priniesol pravý športový zážitok a aj napriek neutíchajúcim snahám futbalistov o výhru na obidvoch stranách, skončil zápas spravodlivou remízou.

Po odohratí zápasu si na miestnom cintoríne zástupcovia klubov a starostovia obidvoch obcí uctili pamiatku bývalých zosnulých funkcionárov položením kvetov.

Nasledujúci kultúrny program oživil atmosféru a na pódiu sa vystriedali folklórne súbory Cindruška a Majerán a tanečná skupina Freeze Dance Crew, ktorá na záver svojho vystúpenia pripravila pre detských účastníkov malú školu moderného tanca. Medzitým sa však už v sále telocvične pripravovala prezentácia dokumentárneho filmu ku 100-ročnici futbalu v obci, ktorý pripravil Miroslav Števček. Sála bola nabitá zvedavými divákmi a viac ako polhodinový dokument všetkých previedol bohatou históriou nielen futbalu ale celého športového diania v Jamníku za 100 rokov. Po skončení všetci v sále povstali a búrlivým potleskom ocenili tvorcu filmu, ale najmä generácie Jamničanov, ktorí boli súčasťou športového diania v obci. Vtom sa ozvali hostia zo Spiša a so sprievodom akordeónu zakrátko celá sála burácala zborovo hymnou „My sme Jamničania“ a pokračovala ďalšími piesňami. V nejednom oku starších aj mladších účastníkov sa objavila slza dojatia či zimomriavky. Bolo to nádherné ukončenie oficiálnej časti osláv 100-ročnice futbalu.

Starostka obce Ing. Alena Vlčková a starosta družobnej obce Jamník Ing. František Pavol s pamätnými plakátami

O úspechu celej akcie svedčí nielen počet účastníkov, ktorý prekročil 500 osôb, ale aj fakt, že po 18. hodine bolo skonzumovaných viac ako 160 porcií vychýreného vynikajúceho urbárskeho gulášu, predajcovi došli langoše a krátila sa aj zásoba drobov a deti vykúpili cukrovú vatú. Našťastie naši krčmári nesklamali našu dôveru, nápojov a najmä piva bol stále dostatok.

Potom program pokračoval až do polnoci živým vystúpením hudobnej skupiny

Spektrum, pri ktorom sa zabávali okrem domácich aj ľudia z okolitých obcí. Súčasne nás v sále za doprovodu harmonikárov už tradične zabávali Spišiaci svojim nádherným spevom. Pridali sa k nim aj naši športovci a pripravili tak spoločne pre všetkých nezabudnuteľný zážitok.

Oficiálny program sa naplnil večerným vystúpením hudobnej skupiny Spektrum

Do 2.30 ráno ešte trvala neformálna zábava mladších účastníkov osláv. Preto P. Vítek, ako senior-DJ umožnil skôr narodeným, aby si playlist doplnili svojimi hitmi a vychutnali si aj oni oslavy storočnice. Bolo to ocenenie aj pre usporiadateľov, že sa osláv zúčastnili prakticky všetky vekové kategórie obyvateľov obce a zapíšu sa tak do pamäti všetkých z nich.

Počas nedele sa podarilo postupne poupratovať sálu aj štadión a postupne vrátiť všetko do pôvodného stavu. Bolo to najmä vďaka úsiliu starostky obce, Petrovi Pavkovčevovi a ďalším, ktorým patrí veľká vďaka najmä za perfektnú prípravu a organizáciu priebehu osláv. Bola to neľahká úloha, ktorú zvládli aj vďaka ďalším poslancom zastupiteľstva Ing. M. Haluškoví, Ing. R. Uličnému, Pa. Pavkovčevovi a PhDr. P. Vítkovi. Poďakovať musíme aj všetkým účastníkom, ktorí svojou prítomnosťou potvrdili dôležitosť takýchto akcií, kde sa môžu stretnúť priatelia, známi a môžu si zaspomínať na staré časy alebo si len tak nezáväzne poklebeť, posťažovať sa. Veľké ďakujem patrí aj našim priateľom zo spišského Jamníka za skvelú atmosféru a potvrdenie faktu, že Slováci sa ani po „lockdowne“ nezabudli zabávať. Po oslavách organizátorov najviac potešili pozitívne ohlasy zúčastnených, ktorým zostali z akcie pekné spomienky.

P. V.

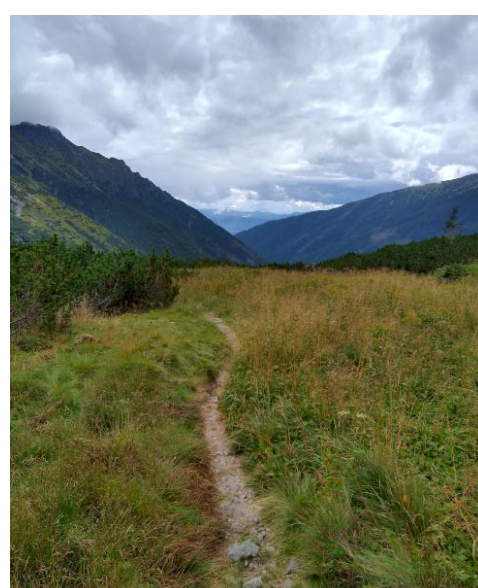
VÝSTUP NA JAMNICKÉ PLESÁ

Aj tento rok sa 29.8. konal výstup na Jamnické plesy organizovaný obcou Jamník. Stretlo sa nás znovu viac ako 20 priaznivcov turistiky a dobrej nálady, všetkých vekových kategórií od detí až po seniorov. Ráno sme vstávali do sychravého počasia, ktoré možno odradilo ďalších záujemcov od účasti na výstupe. Stretli sme sa o 6:30 pred kultúrnym domom, kde sme sa rozdelili do áut, ktoré nás zaviezli do Jamnickej doliny pod Maselnô. V doline nás milo prevkapi-

lo krásne inverzné slnečné počasie. Končiare boli osvetlené vychádzajúcim slnkom. Začali sme stúpať a prvú prestávku sme mali pri kolibe na Kokavských záhradách. Na rázcestí do Žiarskeho sedla sa partia mladých oddelila, keďže sa rozhodli ísť do Jamnického sedla cez Žiarske sedlo a Ostrý Roháč. Býva už tradične zvykom, že zdatnejší si volia trasu podľa seba. My ostatní sme pokračovali klasickou trasou na Jamnické plesá. Sprevádzala nás aj pani redaktorka zo Slovenského rozhlasu Regina Banská Bystrica, ktorá robila reportáž do relácie Zvony nad krajinou o našej obci. Takže sme počas výstupu odpovedali na jej otázky do reportáže. Postupne sme minuli rázcestie pod Hrubým vrchom a už sme mali Jamnické plesá pomaly na dosah. Na dolnom Jamnickom plese sme sa všetci počkali, keďže išiel každý vlastným tempom. Po malom občerstvení, niektorí pokračovali až do Jamnického sedla a na vrch Volovec. Potešení sme boli z krásnych výhľadov, lebo sme mali šťastie a vietor rozfúkal prevažujúce sa mraky. Potom sme sa pomaly, každý svojim tempom vydali na zostup do doliny. Tam sme sa všetci počkali a urobili si záverečné foto. Po príchode domov sme sa zastavili na pripravené občerstvenie na terase pred krčmou. Tešíme sa na ďalší ročník, kde sa opäť stretne dobrá partia a dúfajme, že ešte vo väčšom počte.

R. U.

OSLAVY SNP V OBCI

Oslavy 77. výročia Slovenského národného povstania v obci po výstupe na Jamnické plesá tradične pokračovali pietnym aktom položenia vencov pri pomníku padlým

v 1. svetovej vojne pred budovou obecného úradu, pri spoločnom hrobe obetí vojny, pri hrobe Miloša Jesenského a pamätnej tabuli učiteľovi Jánovi Devečkovi na budove bývalej školy. Aj napriek minimálnej účasti bola táto časť osláv dôstojná a potvrdila, že nezabúdame na obyvateľov obce, ktorí položili svoje životy vo svetových vojnách.

Po 19. hodine sa stretli obyvatelia Jamníka na futbalovom štadióne, aby si výročie povstania pripomenuli zapálením povstaleckej vaty. Po zaznení štátnej hymny prítomných privítala starostka obce Ing. Alena Vlčková a udalosti, ktoré sa udiali v druhej polovici roku 1944 v hornej časti Liptova a najmä v Jamníku a okolí, priblížil v krátkom bloku zástupca starostky obce, historik PhDr. Peter Vítek. Aj napriek tomu, že sa prítomným prihovára každý rok s novými informáciami, aj tohtoročný text doplnil o novo zistené fakty, prípadne málo známe udalosti. Po skončení historického prehľadu hasiči slávnostne zapálili vatru, ktorú počas predchádzajúceho týždňa starostlivo pripravili. Urobili veľmi dobrú prácu, lebo oheň plápolal až do ranných hodín strážený požiarnou hliadkou.

Vatra dohárala až do rána

Program osláv sa naplnil zábavou pod holým nebom. O dobrú náladu sa staral DJ P. Vítek. Teplé klobásky ponúkal poslanec Ing. Milan Haluška a o vynikajúce čapované pivo a iné alko či nealko nápoje sa postarali naši krčmári. Celá akcia sa vydarila vďaka organizátorom aj všetkým prítomným. Zábava sa skončila po polnoci aj napriek tomu, že chuť zabávať sa bola ešte veľká. Organizátori sa však snažili rešpektovať nočný klud obyvateľov okolitých domov. Nakoniec sa tento úmysel žiaľ nepodaril. Aj napriek tomu, že chyba nebola na strane usporiadateľov, hlasná hudba v areáli štadióna znemožnila pokojný spánok obyvateľom okolitých domov. Následné odkazy rozhorčených obyvateľov na sociálnych sieťach dobrý pocit z celej akcie prinajmenšom znížili.

P. V.

THE RUN

Štvrtý ročník štafetového behu naprieč Slovenskom THE RUN SLOVAKIA sa síce posunul na jeseň tohto roku (24. - 26. septembra), ale účasť bola veľká. Tímy sa registrovali v troch kategóriách - kategória Full (Košice - Bratislava), East (Košice - Teplička nad Váhom) a West (Teplička nad Váhom - Bratislava). Dĺžka kompletnej trasy bola 524 kilometrov. Jedna z nočných etáp prechádzala aj cez našu obec. Obec ako „destinačný“ partner poskytla priestory kultúrneho domu pre sprievodné tímy a účastníkov behu a prichystala pre nich občerstvenie. Šikovné jamnické ženy sa postarali o komfort všetkých. Dúfame, že sa o rok opäť stretneme pri tejto krásnej akcii.

A. V.

Položenie vencov pri hrobch a pamätníku obetiam vojny.

OLDTIMER RALLYE TATRY 2021

Na konci augusta sa po ročnej odmlke opäť rozoznel na letisku Jochy piskot pneumatík a rozplesali sa srdcia všetkých fanúšikov historických vozidiel. Na Oldtimer Rallye Tatry 2021 boli tento rok do súťaže zaradené len historické automobily vyrobené do roku 1981. Klub žien v Jamníku spolu s obcou prichystali stánok s občerstvením, kde návštevníci rallye mohli skúsiť tradičný ovčí syr a žinčicu.

A. V.

Skupina žien, ktorá počas akcie zabezpečila občerstvenie.

SLOVENSKÝ ZVÄZ CHOVATEĽOV - ZÁKLADNÁ ORGANIZÁCIA JAMNÍK - VÝSTAVA

Aj v tomto roku pokračovala chovateľská organizácia v usporiadaní výstav zvierat. Konala sa už 28. oblastná výstava zvierat, na ktorú sa prišli pochváliť svojimi odchovmi zvierat chovatelia z celého Liptova ale aj zo Spiša a Oravy. Uskutočnila sa aj Klubová výstava králikov „Liptovský Lysko“. Toto krásne plemeno králikov vyšľachtené na Liptove sa chová už v troch krajinách Európy. Vystavovali chovatelia v podstate z celého Slovenska.

J. Borončo

Ocenení vystavovatelia klubovej výstavy „Liptovský Lysko“.

"POZNÁVAME SA"

Na prelome júna a júla 2021 som vystúpil na Mont Blanc. V rámci výstupu som pri príležitosti 100. výročia založenia OŠK Jamník vyniesol na vrchol do nadmorskej výšky 4 810 m vlajku klubu. Približne od 3 800 metrov nad morom sa ide po ľadovci až na vrchol. Vystupovali sme obvykle alpským štýlom. Prespávali sme v chate v nadmorskej výške cca 3 200 metrov. Následne ráno okolo druhej sme vyrazili na výstup, pričom na vrchol sme sa dostali okolo desiatej hodiny. Počas celého výstupu fúkal silný vietor, ktorý bol aj príčinou toho, že z deväťčlennej skupiny sme na vrchol vyšli len traja. Pri výstupe je dôležité mať šťastie na dobré počasie, nakoľko asi dva týždne po našom výstupe sa pri zostupe z vrcholu stratil jeden alpinista. Našli ho až počas nasledujúceho dňa v ľadovcovej trhline, bez známok života.

Stanislav Mikšovský pri výstupe na Kriváň s nevidiacim športovcom.

Z ďalšieho súdka bola akcia v septembri tohto roku, keď sme spoločne s Komunitnou nadáciou Liptov a s nevidiacim športovcom Palkom Kerim zorganizovali preplávanie naprieč Liptovskou Marou z Liptovského Trnovca do Galovanskej zátoky. Ja som Palkovi robil doprovod počas celého plávania cca 2,4 kilometra. Zvládli sme to za 1 hodinu a 55 minút. Hlavným mottom bolo splniť ďalší z Palkových športových cieľov a súčasne ukázať postihnutým aj zdravým ľuďom, že veľa sa dá dosiahnuť, ak má človek v sebe vôľu a chuť a tiež namotivovať ľudí k pohybu. Podobnú akciu som absolvoval v roku 2019, keď som pomáhal nevidiacemu športovcovi vystúpiť na Kriváň.

Na budúci rok v júni by som chcel vyniesť vlajku našej obce na vrchol sopky Elbrus na ruskom Kaukaze, ktorý je s výškou vyše 5 600 m. n. m. najvyšším vrcholom Európy. Všetko však záleží od pandemickej situácie, ale aj od toho, či nás do Ruska pustia. Záležať to bude samozrejme aj od zdravia a kondície.

Stanislav Mikšovský

MIKULÁŠ V JAMNÍKU

Zlý bacil COVID ani tento rok nedovolil prísť Mikulášovi do našej obce a stretnúť sa s deťmi osobne, a tak zanesol prichystané balíčky pani starostke na obecný úrad, aby ich mohla rozdať všetkým deťom a potešiť každé detské srdiečko. V nedeľu večer 5. decembra sme sa preto stretli pred kultúrnym domom a spoločne sme zasvietili vianočný stromček. Pod vetvičkami stromčeka sa objavil vyzdobený vozík od Mikuláša plný balíčkov. Deti s nadšením a radosťou v očiach si hľadali vo vysvietenom vozíčku balíček so svojím menom a odkazom od Mikuláša. Mikuláš sa im zatiaľ prihovoral z karantény rozhlasom, pripomenul deťom, že majú počúvať rodičov a sľúbil, že o rok sa určite stretnú osobne a rád si vypočuje, čo nové sa počas roka naučili. Nezabudol ani na tých starších a tak pani starostka rozdala čokoládových Mikulášov všetkým, ktorí spolu s deťmi prišli pod vianočný stromček. Deti Mikulášovi za balíček priniesli nádherné obrázky a ozdoby na vianočný stromček, z ktorých mal Mikuláš veľkú radosť.

A.V.

ZA ING. MARIÁNOM LAZÁROM

Ing. Marián Lazár v lete 2020 na futbalovom ihrisku po ukončení ďalšej etapy rekonštrukcie športového areálu.

Našu obec Jamník v poslednom období zasiahli viaceré smutné správy o tom, že nás opustili niektorí spoluobčania. V nedeľu 26. septembra tohto roku sme sa dozvedeli, že nás opustil ďalší z nás – pán Marián Lazár. Každé úmrtie je tragické a bolestivé, ale jeho odchod nás všetkých zarmútil oveľa viac, pretože bol pevným ohnívom našej obecnej komunity.

Marián Lazár prišiel do Jamníka aj s rodinou zo Spiša, aby boli nablízku mladšiemu synovi pri jeho prvých krokoch v škole v Jamníku. Všetci sme ich obdivovali, že sa vzdali svojho komfortu v mieste trvalého bydliska a prišli do nájmu v dome, ktorý si museli na trvalé bývanie najprv upraviť. Nebolo možné si nevšimnúť ako sa Marián aj s manželkou s láskou venujú svojim deťom, ale aj ich vnútorný pokoj, lásku a porozumenie. Deti veľmi rýchlo rástli a rodina sa nakoniec rozhodla natrvalo usadiť v Jamníku. Marián s manželkou kúpili a s nasadením začali prerábať starší domček. Marián vložil do tohto všetok svoj um a znalosti v oblasti stavebníctva. A bolo to na prerábanej stavbe aj vidieť, že dostala dobrého a starostlivého gazdu.

Popri tom obidvaja synovia s vynikajúcimi výsledkami postupne dokončili štúdiá v Prahe a zamestnali sa. Marián si spolu s rodinou toto šťastie užíval a zvlášť intenzívne prežívali všetky spoločné chvíle, keď sa všetci stretli vo svojej chalúpkе v Jamníku.

Ing. Marián Lazár sa v profesijnom živote vypracoval na uznávaného odborníka v stavebníctve. Už ako obyvateľ Jamníka sa podieľal na vývoji patentovaného procesu odstraňovania prebytočného čpavku z hotových, resp. existujúcich stavieb. Neskôr, prostredníctvom svojej firmy M&B - BAU, s. r. o., realizoval ako generálny dodávateľ viacero väčších stavieb. To znamená, že realizoval celú stavbu od získania všetkých povolení, cez prvý výkop základov, cez inžinierske siete a infraštruktúru, až po kompletné dokončenie a skolaudovanie stavby. Ide o tieto stavby (prevažne

Ing. Marián Lazár vpravo pri rekonštrukcii strechy telocvične.

obchodné centrá): OC Filákov, OC Moldava nad Bodvou, OC Humenné, OC Levoča, OC Brezno, predajňa Hecht v Martine, OC Košúty v Martine, predajňa Nay v Trnave, OC Snina, OC Zvolen, predajňa Cerva vo Zvolene, ale aj OC Strakonice a OC Jablunkov v Českej republike. Doslova majstrovským dielom, na ktoré bol veľmi hrdý je krásny horský Hotel Family Strachan v Jasnej. Navyše bol postavený v zložitom teréne, v rekordnom čase a v perfektnej kvalite.

Ing. Marián Lazár bol však nielen dobrý manžel, otec, kolega v práci, ale bol aj férovým kamarátom. Miloval šport. Reprezentoval našu obec v stolnom tenise a športový klub podporoval aj sponzorsky. Pri tejto hre vznikli priateľstvá na celý život a ešte väčšie puto s našou dedinou. Práve jeho pôsobením v športovej oblasti sa vykryštalizovala aj intenzívna spolupráca s obcou najmä pri rekonštrukcii športového areálu. Už počas prvej etapy sa výrazne organizačne aj finančne podieľal na rekonštrukčných prácach interiéru telocvične a príslušenstva. Neskôr v ďalších dvoch etapách, zabezpečil aj zateplenie fasády celej budovy, opravu strechy, rekonštrukciu chodníkov a osvetlenia v areáli tak, aby boli dôstojne pripravené na oslavy storočnice telovýchovy v obci.

Často hovoril, že by bol rád, keby po ňom niečo v obci zostalo. Rekonštrukciou areálu, ktorý sa stal za posledné roky jeho srdcovkou, sa mu to aj podarilo. S radosťou sa tu vracal a športovcom, fanúšikom a občanom našej obce bude navždy pripomínať jeho pamiatku. Aj za to mu bola udelená Cena za rozvoj obce, ktorú si prišiel dodatočne po oslavách prevziať z rúk starostky obce a vedenia klubu.

Ing. Marián Lazár mal ešte množstvo plánov, ako ďalej zveľadiť obec. Mal cit pre precíznosť, ktorá spolu s jeho vysokou odbornosťou prinášala výsledky v jeho profesionálnom živote. Nikdy však nezabudol na ľudskosť a s veľkým srdcom manažoval aj svojich podriadených.

Je veľmi ťažké vymenovať a prezentovať to veľké človečenstvo, ktoré rozdával nielen doma, ale aj na verejnosti. Jeho obetavosť, čestnosť, priamosť a ďalšie vlastnosti, ktoré zdobia každého chlapa, nám všetkým môžu byť a budú vzorom.

Hovorí sa, že každý človek príde na svet, aby svoje okolie niečomu naučil. Niektorí počas celého života nenaučia nič, alebo len málo a niektorí naučia svoje okolie veľmi veľa za relatívne krátky čas. A takým bol aj pán Marián Lazár. Aj preto ďakujeme prozreteľnosti, že sme mohli žiť v blízkosti takého vynikajúceho človeka, akým bol práve on. Mohli sme sa od neho mnohému naučiť a navždy ostane v našich spomienkach.

Češ' jeho pamiatke!

Ing. Marián Lazár vpravo pri slávnostnom odhalení loga OŠK

OBEC JAMNÍK A OKOLIE POČAS SNP

Miesto, úlohu a význam Jamníka v čase druhej svetovej vojny predurčila blízkosť vojenského letiska na Mokradi. Vybudovať letisko neďaleko bojiska Švihrovej bitky bola myšlienka podplukovníka Československej armády Ferdinanda Čatloša. Prišiel na ňu ešte roku 1936, keď sa ako náčelník štábu 2. horskej brigády v Spišskej Novej Vsi zúčastnil cvičenia 1. horskej brigády z Ružomberka a pri pozorovaní lete fotografoval územie medzi Jamníkom, rodným Liptovským Petrom, Vavrišovom a južnými svahmi Západných (Liptovských) Tatier.

Výstavbu vojenských zariadení v Liptove **generál F. Čatloš**, minister obrany vojnovj Slovenskej republiky, prezentoval ako pomoc rodákovi pri povojnovom rozvoji regiónu. Na jeseň 1939, krátko po rozbití Československej republiky, sa letisko skutočne začalo stavať. Projektované bolo medzi obcami Jamník, Liptovský Peter a Vavrišovo na ploche približne 2,2 km² v priemernej nadmorskej výške 730 metrov. Od roku 1940 sa do výstavby

Generál F. Čatloš

zapojili **jednotky Pracovného zboru národnej obrany**. Od roku 1941 tu pracovali až tri prápory: slovenský, židovský a cigánsky. Každý prápor mal okolo 300 mužov, tzv. tvorníkov. V celom priestore nasadení boli príslušníci 12., 14., 15. a 19. pracovnej rot a 24. robotnej (židovskej) rot ku dňu 30. júna 1943 rozdelení do pracovných oddielov v Liptovskom Petre, Jamníku, Beňadikovej, Liptovskom Hrádku, v Kôprovej a Tichej doline a v Gelbovom lome (pri Liptovskom Hrádku).

Spolu s letiskom však súvisel rad ďalších stavieb, najmä budov rôzneho určenia, ciest, mostov, železničnej vlečky atď. **Stavebné práce pri výstavbe letiska** sa začali na jeseň 1939 firmou Ing. Václava Holého, ktorá pracovala na stavbe letiskovej plochy a firmami Ing. Jaroslava Bursíka a Ing. Jozefa Švidroňa, ktoré vykonávali stavebné práce na budovách. Toto obdobie prinieslo zvýšenie pracovných príležitostí pre murárov z okolitých obcí Jamník a Liptovský Peter. Na stavbách pracovalo viacero Jamníčanov - murárov a dievčatá ako pomocnice a kuchárky pre murárov. Takisto sa predĺžila pracovná sezóna, keďže murári boli domáci a každodenne dochádzali domov. V konečnom dôsledku sa zlepšilo aj ich sociálne postavenie vplyvom väčších a stálejších príjmov.

Obce sa bezprostredne dotýkala výstavba cesty Jamník – Beňadiková. V polovici roku 1943 urbár dal do prenájmu vojenskej správe letiska pozemok za Lazami s rozlohou 1 000 m² za 500 korún ročne. Preto jeden z pracovných oddielov bol umiestnený priamo v Jamníku. V novembri 1943 bolo v tejto jednotke 24 poddôstojníkov a 188 tvorníkov. Jamník bol začlenený do vojenského okruhu Mokrad, ktorý zahrňoval obce Liptovský Peter, Liptovský Hrádok, Jamník, Vavrišovo, Dovalovo a Podtureň.

V roku 1943 bol do nových, často ešte nedokončených objektov premiestnený Letecký park z Trenčianskych Biskupíc. Jeho veliteľom bol **major Pavel Dragov**, ktorého na prelome rokov 1943/1944 vystriedal **major Kornel Janček**, lojálny k režimu. Veliteľom letiska sa stal brat generála Ferdinanda Čatloša, nadporučík **Dušan Čatloš**, ktorý sa aktívne zapájal do odboja. Práce na výstavbe letiska pokračovali až do začiatku povstania v auguste 1944. Skladisko zbraní, výstroja a proviantu v Beňadikovej, ktoré patrilo pracovnej skupine pridelennej na stavbu cesty z obce Jamník na letisko, previezli do Žiarkej doliny.

Nadpor. D. Čatloš, brat gen. F. Čatloša

Dôležitým momentom v dejinách letiska Mokrad bol deň 4. august 1944, keď **Mjr. Mikuláš Lisický** z Liptovského Mikuláša, veliteľ III. bombardovacej perute, pilotoval dvojmotorové lietadlo Fw 58 Weihe, ktoré viezlo do ZSSR delegáciu SNR. Na palube boli okrem pilota ďalší štyria ľudia: K. Šmidke, pplk. Dr. M. Ferjenčík, npor. V. Gabriš (navigátor) a rtk. A. Počiatok. Dôstojníci s pplk. Dr. M. Ferjenčíkom mali odovzdať dôležité plány Červenej armáde, ktorú zastupoval veliteľ IV. Ukrajinského frontu gen. Ivan Jefimovič Petrov. Po uvítaní delegácie na letisku v ukrajinskom Čortkove boli jej predstavitelia odvezení na ďalšie rokovania do Moskvy.

Mjr. Mikuláš Lisický, vľavo

Posádka letiska a Leteckého parku do povstania vstúpila už 28. augusta 1944, keď **kapitán Daniel Kunic** využil neprítomnosť veliteľa Leteckého parku majora Jančeka, lojálneho vládnemu režimu, a prevzal velenie. Po nástupe celej 180-člennej posádky oslobodil dôstojníkov, rotmajstrov a vojakov od podriadenosti prezidentovi Tisovi a vyzval ich do boja proti fašizmu a jeho domácim pomáhačom. Drvivá väčšina príslušníkov Leteckého parku, civilných zamestnancov a časť tvorníkov Pracovného zboru národnej obrany sa zapojili do povstania. V ten istý deň prišli na letisko npor. Voljanskij a kpt. Makarov z partizánskej brigády *Za slobodu Slovanov* spolu s ilegálnymi pracovníkmi Martinom Nahálkom, Rudolfom Sokolom, Ferdinandom Šoltýsom v sprievode piatich partizánov. Letisku bola pridelená významná úloha - mala sem byť dopravená munícia a materiál pre povstaleckú armádu. Preto bol personál letiska neustále pripravený prijať sovietske dopravné

Kpt. Daniel Kunic

lietadlá, ktoré ale pre nepriaznivé počasie a vyčkávací postoj sovietskeho velenia neprileteli.

V rámci prvej mobilizácie nastúpili na Mokrad' záložníci a obranu letiska posilnili dve čaty partizánov z Podbrezovej. Z letiska z Popradu boli sem stiahnuté zvyšky 41. letky a technickej letky s dvoma lietadlami typu Š-328. Toto umožnilo zintenzívniť prieskum nad územím, ktoré obsadil

nepriateľ. Nemecké velenie o tejto činnosti vedelo, a preto 31. augusta 1944 dve nemecké lietadlá typu Junkers Ju 87 "Štuka" zaútočili na letisko. Pri požiari, ktorý nálet spôsobil, boli zničené tri lietadlá odstavené v hangároch, ale straty na životoch neboli. Časť povstalcov si počas náletu našla úkryt v Jamníku.

V noci zo 4. na 5. septembra 1944 náčelník štábu vojenskej obrannej oblasti 2 v Liptovskom Mikuláši, kapitán generálneho štábu **Ján Straka** nariadil do rána 5. septembra evakuovať letisko a posádku presunúť do obranného úseku Biely Potok v Revúckej doline. Lietadlá v noci odleteli na letisko Tri Duby, mužstvo sa spolu s dobrovoľníkmi - partizánmi z okolitých dedín presunulo do Liptovskej Osady a tesne pred príchodom nemeckej bojovej skupiny SS *Schäfer* odišla z Mokrade aj technická čata. Príslušníci Leteckého parku, ktorý zanikol, boli zaradení do VI. taktickej skupiny ako peší prápor označovaný "letecký prápor" a po reorganizácii peší prápor LEV, ktorému velil **kapitán D. Kunic** a jeho zástupcom bol **kapitán Mikuláš Šumichrast**.

Unikátne kolorované fotografie zo stavby cesty L. Peter – Jamník v roku 1943. Slovenský národný archív v Bratislave

V priebehu SNP a počas partizánskej vojny bolo letisko niekoľkokrát prepadnuté partizánskymi oddielmi. Najvýznamnejšou akciou partizánov proti Nemcami obsadenému letisku bol prepad v noci zo 16. na 17. októbra 1944. Podľa rozkazu veliteľa partizánskej brigády *Za slobodu Slovanov* npor. Červenej armády J. P. Voljanského sa po delostreleckej príprave mali útoku na letisko zúčastniť 7. Liptovsko-Pohronský oddiel, 9. Liptovský oddiel a 10. oddiel Vysoké Tatry. Koordinátna porada na štábe brigády v Žiarskej doline určila súčinnosť s letectvom Prvej čs. armády na Slovensku a delostreleckými II. taktickej skupiny. Siedmy a deviaty oddiel mali zaútočiť na letisko zo západu, kým 10. oddiel z východu, dobyť ho a zničiť jeho zariadenia.

Nepriaznivé počasie sprevádzané silným dažďom na jednej strane a nečakaný presun nemeckých jednotiek do Liptovského Hrádku na strane druhej vniesli do realizácie plánu podstatné korektúry; pre zlé počasie lietadlá neodštartovali a 9. oddiel (veliteľ por. Vasil Marčenko, komisár Ján Galica) sa vôbec nedostal do východiska na útok a napokon 7. oddiel (veliteľ Michail Votincev, komisár Ľudovít Gerek) musel prehradiť cestu prípadným nemeckým posilám od Liptovského Hrádku. Delostreleckú prípravu začali o 1 : 13 hodine 17. októbra 1944 delostrelecké batérie z Malužinej, avšak dohovo-

Por. Anton Droppa, ktorý spolu s ďalšími letcami letiska Mokrad podnikal prieskumné lety na konci augusta a začiatku septembra 1944

rený signál na začatie útoku nebol vydaný. Napriek tomu asi 50 partizánov z oddielu „Vysoké Tatry“ (veliteľ por. V. M. Achmadulin, komisár kpt. L. P. Leonov), ktorí sa presunuli cez Pribylinu a Vavrišovo do východiskového priestoru na útok pri potoku Kaleník, zaútočili na letisko. Pod ochranou delostreleckej palby sa dostali ku nemeckým bunkrom, časť z nich granátmi zničili a prenikli do areálu letiska, kam prenasledovali utekajúcich nemeckých vojakov. Pri východnom hangári vrchný strážmajster Štefan Morávka a partizán Július Medvecký zapálili nepriateľské lietadlo. V západnom hangári partizáni Július Vrabec a Roman Hupala zničili iné lietadlo a dielenské zariadenie. Horiaci benzín a olej potom dokonali skazu. Padlo 10 nemeckých vojakov. Partizáni na pripravených povozoch vavrišovských roľníkov odviezli ukoristené zbrane, strelivo, trhaviny, výstroj a lieky cez Vavrišovo na svoju základňu pod Krížnou.

Po ústupe povstaleckých jednotiek do hôr a obsadení letiska nemeckými vojakmi, prišiel nemecký dôstojník so sprievodom na motorke s tzv. sajdkou a guľometom do Jamníka hľadať partizánov. Najprv zašiel za vtedajším vládnym komisárom obce Michalom Porubiakom. Snažil sa od neho zistiť, či sa v dedine vôbec nejakí partizáni nachádzajú. Ten ho s tlmočníkom Michalom Vlčekom presvedčili, že v dedine partizánov niet a že obyvatelia obce sú lojálni režimu. Nakoniec dôstojník odišiel bez informácií o partizánoch a výdatne pohostený ríbezľovým vínom. V jednom prípade však obec iba o vlások unikla ozbrojenému konfliktu. Partizáni sa zastavili v dedine po proviant a postelnú bielizeň, ktoré ukrýval v kostole Michal Porubiak, komisár a kurátor v jednej osobe. Nemci išli na motorke dolu Hôrou. Partizáni sa neukryli. Niektorí, ozbrojení granátmi, čakali pri Matejčekom dome pri ceste a iní sa s guľometom kryli za betónové zábradlie pohostinstva. Nemci sa však na križovatke z neznámych príčin otočili a vrátili na letisko.

Okupačná armáda v snahe používať intenzívne letisko začala naväzovať sudy s pohonnými hmotami do jeho areálu, ale aj do areálu vtedajšieho futbalového ihriska. Stalo sa však, že niektorí obyvatelia dediny si niekoľko sudov vzali. Nemci to zistili a dali komisárovi vyhubovať, aby sudy beztriestne vrátili. Na druhý deň bol benzín späť.

Do Slovenského národného povstania sa z obce spojilo viacero občanov. V zozname z 20. novembra 1945, ktorý vytvoril vtedajší podpredseda Miestneho národného výboru v Jamníku Peter Kováč, je uvedených 61 mužov, z

Miloš Jesenský

Ján Dzuriak

Ján Devečka

B-53 na mokradskom letisku. Vpravo vojak so šnúrami dozorného

toho v povstaleckej 1. čs. armáde na Slovensku 22 a do partizánskeho hnutia sa zapojilo 39 občanov.

Medzi prvými padlými občanmi Jamníka v SNP bol partizán **Miloš Jesenský**. V Slovenskom národnom povstaní bojoval ako dobrovoľník v partizánskej brigáde *Za slobodu Slovanov*. Padol v bojoch pri Vyšných fabrikách v katastrálnom území obce Liptovská Porúbka dňa 5. septembra 1944. Bránil sa proti presile nemeckých vojakov tak hrdinsky, že víťazi nad jeho mŕtvolou vystrelili čestnú salvu. Pochovaný je na cintoríne v Jamníku. Hrob tvorí jednoduchá kameninová doska, na ktorej je štylizácia vetvičky a samopal. Na kameninovom podstavci je upevnená prestrelená prilba Miloša Jesenského.

Pri odzbrojovaní východoslovenských divízií nemeckou armádou v rámci operácie *Kartoffelernte* padol dňa 30. októbra 1944 na východnom Slovensku pri obci Vinné vojak **Ján Dzuriak**, príslušník vojensko-partizánskej brigády Kriváň. Povoláním bol krajčírsky pomocník. Bol okrem 7 civilných obetí jedinou obeťou z radov partizánov pri útoku nemeckého komanda na obec Vinné, kde okupanti vypálili 285 domov.

Dobrovoľne skončil život desiatnik **Vladimír Vyšný Surdiak**, ktorý sa pravdepodobne podieľal na pripravách Slovenského národného povstania. Po tom, čo dostal správu, že jeho činnosť v armáde sa prezradila a hrozí mu väzenie, odišiel do kameňolomu v blízkosti Velínku pri Podturni a tu sa dňa 28. apríla 1943 zastrelil. Zarmúteným rodičom zanechal list na rozlúčku, v ktorom vysvetlil pohnútky, ktorého viedli k takémuto zúfalému činu.

Tragický osud stihol aj riaditeľa Evanjelickej ľudovej školy v Jamníku **Jána Devečku**. V prvých dňoch povstania narukoval k povstaleckej armáde ako nadporučík pechoty slovenskej armády v zálohe. S mikulášskou posádkou bol prevelený k 6. taktickej skupine v Liptovskej Osade. Nevydržal nápor udalostí a nepravdivú správu o tom, že jeho rodinu postrieľali fašisti, a tak ukončil dobrovoľne svoj život na školskom dvore v Liptovskej Osade 7. septembra 1944. Najprv bol pochovaný v Liptovskej Osade a 22. decembra 1944 ho previezli na vrúbický cintorín. V Jamníku mu v roku 2009 na budove bývalej školy odhalili pamätnú tabuľu.

Preukaz ku medaile *Za víťazstvo nad Nemeckom vo Veľkej vlasteneckej vojne*, ktorú v roku 1947 udelili bratovi Vladimíra Vyšného – čatárovi Michalovi Vyšnému

SMUTNÁ BIELA

V hustých Karpatských lesoch, kde väčšinou vládne ticho a len príroda tu panuje silnou mocou, počuť lapať mladé dievča po dychu. Aj ona dnes vniesla nepokoj do tichého lesa svojou prítomnosťou... Silno lapá po dychu a občas sa obzrie, či ich za sebou nevidí. Plúca jej žobronia o vzduch a nohy sa chcú zastaviť, ale nemôžu. Ona im to nedovolí. Chce vedieť, či ešte žije jej milý. Keď si predstaví jeho tvár, snaží sa utekať ešte rýchlejšie. Všetko márne. Príroda veru nemá rada narušiteľov. Spomaľuje ju strmý kopec, ktorý by ju najradšej zhodil zo svojho chrbta. Blato, ktoré sa s každým krokom ešte väčšmi šplhá vyššie okolo jej nôh a dlhé, ráno ešte biele šaty, ktoré sa jej zachytávajú o konáre stromov. Dievča ich len zakaždým vytrhne zo zovretia mocných vetiev. Čo na tom, že to raz mali byť jej spomienky. Hnedé pramene vlasov jej padajú do tváre a ona sa ich snaží odhrnúť pomocou ufúľanej ruky, ktorá jej necháva na tvári hlinu. A kopec je na každom kroku akoby čoraz strmší a cesta s každým výdychom akoby dlhšia. Pociť sebazáchovy a strach ju nútia utekať ako zvieru, podopierať sa rukami zeme a uľahčiť si trápenie. Z posledných síl sa snaží dostať na to najvyššie miesto, kde dúfa, že ho znovu uvidí. Keď už myslí, že sa blíži ku vytúženému miestu, keď už vidí pred očami cieľ, zradí ju zrak aj telo a padá tam, kam len vlci chodia hľadať zdochliny. Útle ženské telo ukryla roklina a nechala ho tam oddychovať...

„Janó, podaj tú slivovičku, nech môžeme Johanke a Miškovi na zdravie pripíť!“ Ozval sa hrubý hlas zavalitého svadobčana. Dedinský dvor praská vo švíkoch od toľkých svadobných hostí a nevesta so ženíchom sa k sebe majú ako dve holubičky. Všetci teda zasadať za stôl a pozdvihnú pohárik, aby mladým popriali radosť a pohodu do spoločného života. Niet hádam toho, kto by im neprial. V týchto ťažkých časoch sa ľudia radi veselia a oslavujú pekné veci. Bieda, smútok a iné starosti na nich počkajú zase zajtra, ale dnes sa treba tešiť. Preto ďalej len hodujú a pijú, ako sa na pravú dedinskú svadbu patrí. Muzika hrá a všade počuť veselú vravu a smiech. Po celom chotári rozvoniava pečené mäso, čerstvé koláče a kvalitný alkohol, ktorý kúpil neves-

Ilustračná foto

tin otec. Mladí sa k sebe túlia a naoko by to vyzeralo, že sú všetci šťastní. To len krivý Ondrej stojí za plotom a vykukuje spomedzi latiek na plote, ako sa všetci veselia. Všetkým je dnes do spevu, len on v sebe dusí zlosť a nenávisť. Krivo pozerá na mladucha so ženíchom. Ech, ako sa k sebe majú, ako si Johanna okolo Miša skáče a veru by mu dnes doniesla aj modré z neba, keby sa dalo. So závišťou preklína v hlave soka Michala. Predstavuje si, že na jeho mieste mohol teraz stáť on, keby ho Johanna aspoň trochu chcela. „Oľutuje ešte...“, povedal si nahlas zachrípnutým hlasom. Keď sa mu už hádam jed s krvou od toľkej zlosti zmiešal, z diaľky bolo počuť čudný zvuk. Hneď mu došlo, koľká bije a ozlom-krky sa ponáhľa oproti, do svojej chalupy, odkiaľ bude mať na všetko najlepší výhľad.

Len čo zvuk ešte väčšmi zosilnie a priblíži sa, zamrznú aj svadobčania, muzika zmlkne a len sem - tam počuť zvedavé otázky dedinčanov. Po chvíli bolo jasné, že je to zvuk motora, ktorý zakrátko prišiel až pred vráta a vtom stíchol. Zrazu nepočuť nič. Až mrazivé ticho chodí po chrbtoch prítomných a zdá sa byť nekonečné a nič ho už nepreruší. Vtedy sa ozve buchot otvárania bočníc na zelených vojenských autách a tupý zvuk zoskakujúcich chlapov, obutých v čiernych, kožených a ťažkých čižmách. Vtedy už všetci vedia, čo sa deje a rozpúta sa hromadná panika na svadobnom dvore. Niektorí ostávajú stáť uprostred dvora ako prikovaní, ale pár svadobčanov spolu so ženíchom sa rozbehne do neďalekej stodoly a odtiaľ utekajú bočnou bránou do lesa. Nevesta ostane stáť, snaží sa pochopiť, čo sa deje a vtom začuje rázny nemecký hlas: „*Schnell, schnell, loss!*“ zovrie jej hruď. V tej chvíli by sa jej nik krvi nedorezal od strachu. V panike sa rozbehne za svojim milým, ktorý utekal spolu s ďalšími chlapmi do lesa. Vtom sa však už otvárajú mocné vráta na bráne a dovnútra vbiehajú vojaci v zelených uniformách a zbraňami v rukách. V diaľke vidia utekať niektorých svadobčanov, a rovno, bez vyzvania strieľajú. Zvyšní obkľučujú svadobčanov. Ticho prehlušujú nemecké povely a nárek malých detí. Vzduchom počuť svišťať guľky a utekajúca Johanna sa ešte len vtedy začne naozaj báť. Nebojí sa o seba, ale o Miša, ktorého dnes možno videla naposledy, pretože tí vojaci si prišli po nich. Ozlomkrk uteká pred guľkami, ktoré hľadajú jej útle ženské telo. Počuje, ako jej svišťa okolo hlavy. O zlom krk sa prediera cez húštinu a potok. Dlhé svadobné šaty si snaží niešť v rukách, aby sa jej utiekalo ľahšie. Chce nájsť čo najrýchlejšiu cestu ku bunkru. Za sebou len letmo počuje nemeckú reč a zvuky lámajúcich sa konárov, ktoré praskajú pod mocnými čižmami prenasledovateľov. Nemeckí vojaci sú jej v päťach.

Vtom pocíti náhly chlad, a tak otvorila oči. Pripadalo jej to ako sen, no keď sa lepšie poobzerala okolo seba, uvidela svoje dotrhane biele, svadobné šaty, krvavé ruky, ktorými sa driapala hore po strmom kopci. Ako vdýchla do nosa jesenný lesný vzduch pochopila, že sa jej to nesnívalo. Toto bol jej svadobný deň. Skúmala pohľadom krajinu a v duchu rozmýšľala, kde je. Pomaly pozbierala svoje biedne, doráňané

Telgárt, zničený a vypálený v októbri 1944 (ilustračné foto)

telo zo zeme a hľadala únik z rokliny, do ktorej spadla. Nevedela, ako dlho tam ležala, avšak obloha už medzitým stmavla a nemecká reč už zatíchla. Ostala tam len ona, príroda a až ohlušujúci šum listov a konárov. Pochopila, že bola dlho ukrytá v lone prírody. Neváhala preto a rozbehla sa preč, von z rokliny. Nazbierala zase sily a myšlienka na Michala ju pohánala vpred. Do očí sa jej tísli slzy zúfalstva. Bežala preto ďalej až tam, kde sa ukrýval partizánsky bunker.

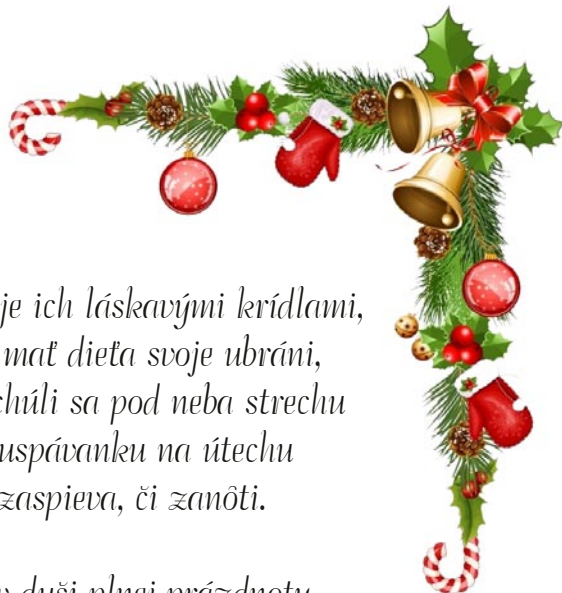
Po hodnej ceste sa jej zdá, ako by sa s každým krokom otepľovalo. Ten pocit však nebol z jej horúcej krvi v žilách. Čím išla bližšie, tým cítila väčšie teplo a jasnejšie svetlo. Bála sa najhoršieho. Až keď prišla na miesto, uvidela to, čoho sa najviac obávala. Plamene mocne zvierali úkryt aj jeho okolie. Na zemi ležalo ešte pár bezvládných tiel, s guľkami zarytými hlboko pod kožou. Johanna okamžite pribehla k ležiacim telám a hľadala tvár, ktorej črty poznala snáď lepšie ako tej svojej. Slzy sa jej čoraz väčšmi vtískali do očí, ale až keď prišla ku poslednému bezvládnemu telu, zachvátil ju žiaľ. Srdcervúci plač sa ozýval celým okolím. Krik sa niesol celým lesom, hádam až do dediny. Slzy boli vytrvalejšie ako aprílový dážď. Smútok a bolesť boli neutíchajúce a čoraz viac spaľujúce.

Sedela tam Johanna s krvavým srdcom a rozorvanou dušou. Svojim plačom chcela zahnať aspoň kúsok bolesti, ktorá zväzovala jej telo. Chcela si vykričať hlas a hodiť sa do horúcich plameňov, nech aj jej telo spália na popol. Ona už nemala prečo žiť. Ľahla si na zem, do studeného, spadnutého lístia a schúlila sa tak, ako keby chcela splynúť so zemou a nebyť viac človekom. Smútok jej otupoval zmysly, zatiaľ čo oheň dokonával svoju prácu. Skončil, až keď sa všetko zmenilo na popol a ľudom, ktorí to prežili, neostalo nič, len smútok a bolesť. Aj takýto bol október 1944.

Barbora Vítková

Dedine

Dedinka drahá, milovaná naša,
o tebe už Hájomil dávnejšie
nám krásne slová znášal.
My dnes hlásime sa hrdo,
že Tvojimi krídlami času
prikrývaš nelahkú prítomnosť našu.
Na klukatých cestách svojim deťom,
svietiš vždy tým správnym svetlom,
a v Tvoju náruč láskavú
aj zblúdilci sa dostanú.

Nehaniš nás, nikdy nekarháš
a s láskou vlúdne vždy privítaš.
Milujú vôňu a krásne farby Tvoje
srdcia naše, no aj keď len podvedome.

Človeče, prach si a budeš prachom,
tvoje rovy po čase zarastú machom,
ale domovina, dedinka malá,
o potomkov svojich vždy sa postará.

Prikryje ich láskavými krídlami,
ako mať dieťa svoje ubráni,
keď schúli sa pod neba strechu
a uspávančku na útechu
zaspieva, či zanôti.

A v duši plnej prázdnoty
rozhostia sa bežného života clivoty
za tých, čo tu už skončili, ale inde začali,
spomienky krásne po nich zostali.

Duná syn dediny, v tráve ležiac
a pozerá, že aj ten mesiac,
iný je, z rodnej hrudy krajší sa zdá
a aj po rokoch ten pohľad dobre pozná.
Teplo rozhostí sa unavenou hrudou,
keď človek opäť poteší sa rodnou hrudou.

P. V.

Za Nemovou. Foto: J. Paukovček

Jamničan, obecné noviny, 2/2021, vydáva Obec Jamník, sídlo vyd.: Jamník 192, 033 01 Liptovský Hrádok, IČO vyd.: 00 315 290, dátum vydania: december 2021, občasník, ISSN 2644-4887, ev. č.: EV 5769/19, redakčná rada: PhDr. P. Vítek, Ing. A. Vlčková, P. Pavkovček, Ing. M. Haluška, Ing. R. Uličný, P. Pavkovček. Foto: Peter Matejček, Ing. Alena Vlčková, Ing. Miroslav Vlček, PhDr. Peter Vítek, Pavol Pavkovček, Jozef Paukovček a Ing. V. Vlček.